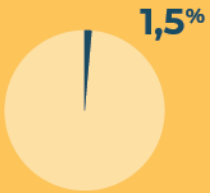
KERNCIJFERS XTC EN AMFETAMINES

© update oktober 2025

XTC- EN AMFETAMINEGEBRUIK SUBGROEPEN

LAATSTE JAAR

VOLWASSENEN

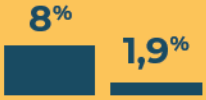
xtc

SCHOLIEREN (12-18 JAAR)

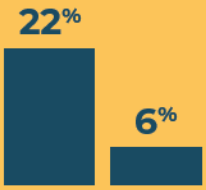
xtc amfetamines

STUDENTEN

xtc amfetamines

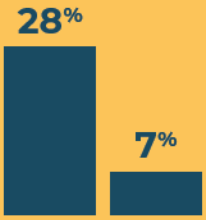
UITGAANDERS

xtc amfetamines

LAATSTE MAAND

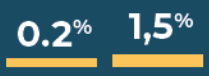
MENSEN DIE DRUGS GEBRUIKEN

xtc amfetamines

EVOLUTIES

gebruik laatste jaar

2013 → 2023

xtc

amfetamines

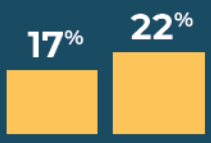
xtc

amfetamines

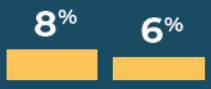

stijging gebruik xtc

2012 → 2022

gebruik amfetamines

2012 → 2022

60% consumeert één pil of minder

40% consumeert meer dan één pil

22% gebruikt tussen 0,2 en 0,5 gram

38% gebruikt tussen 0,6 en 1 gram

HULPVRAAG

ALGEMENE ZIEKENHUIZEN

daling aantal spoedopnames

294 opnames ↘ **262** opnames

2016 → 2023

GESPECIALISEERDE BEHANDELINGSCENTRA

nieuwe behandel-episodes TDI stabiel

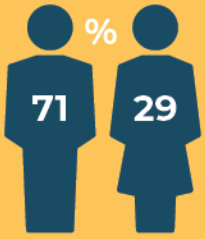
8% = 8%

2015 → 2024

stijging gemiddelde leeftijd van personen in behandeling

31,3 jaar ↗ **35** jaar

2015 → 2024

DEFINITIES

Ooitgebruik: een maat voor experimenteergedrag

Laatstejaarsgebruik: een maat voor recent gebruik

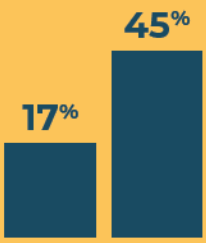
Regelmatig gebruik: minstens eenmaal per week tot dagelijks xtc of amfetamines gebruiken

TDI (Treatment Demand Indicator): registratie voor centra die behandelingen aanbieden voor middelengebruik

Behandelepisode: de periode tussen de start van de behandeling en het einde van de activiteiten binnen het voorgeschreven programma

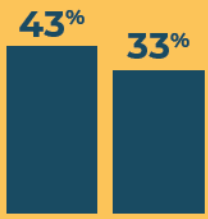
ZUIVERHEID

amfetamines: stijging

2013 → 2023

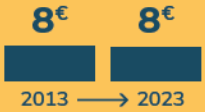
MDMA in xtc-pil: daling

2013 → 2023

PRIJS

1 gram amfetamines: stabiel

2013 → 2023

1 xtc-pil: stijging

2013 → 2023

Inhoudstafel

Xtc- en amfetaminegebruik bij volwassenen 3
Xtc- en amfetaminegebruik in secundair onderwijs 3
Xtc- en amfetaminegebruik in hoger onderwijs 4
Xtc- en amfetaminegebruik in uitgaansleven 4
Gedrag en gewoonten 5
Hulpvraag 5
Verkeer 7
Misdrijven 8
Aanbod en markt 8
Draagvlak beleidsmaatregelen 9

Xtc- en amfetaminegebruik bij volwassenen (18-64 jaar, Vlaanderen)

Sciensano, Gezondheidsenquête 2018/2023-2024
EUDA, European Drug Report 2024

Xtc en amfetamines ooitgebruik[1]

Gezondheidsenquête, 2018

- In 2018 gebruikte 6% van de volwassenen ooit xtc. Meer mannen (4%) dan vrouwen (2%) gebruikten ooit xtc. In de leeftijdsgroepen 25-34 jaar (2%) en 35-44 jaar (2%) lag het ooitgebruik van xtc het hoogst.
- In 2018 gebruikte 0,5% van de volwassenen ooit amfetamines.[2]

Xtc en amfetamines gebruik laatste jaar

Gezondheidsenquête, 2023-2024 / European Drug Report 2024

- In 2023 gebruikte 1,5% van de Vlaamse volwassenen het afgelopen jaar xtc, een vergelijkbaar aandeel met 2018 (1,4%). In 2013 gebruikte 0,2% het afgelopen jaar xtc.[3]
- Het gebruik van xtc in het afgelopen jaar verschilde niet tussen mannen en vrouwen of tussen verschillende leeftijdsgroepen. Het kwam niet meer voor boven de 54 jaar.
- Er waren geen verschillen in het laatstejaarsgebruik van xtc volgens opleidingsniveau en inkomen.
- Het laatstejaarsgebruik van xtc bedroeg in Nederland 5%, in Frankrijk 1,8%, in Duitsland 1% en in Luxemburg 0,3%.
- In 2023 gebruikte 0,4% van de Belgen tussen 15 en 64 jaar in het laatste jaar amfetamines. In 2018 was dat 0,5%. 0,3% van de vrouwen en 0,5% van de mannen gebruikte het laatste jaar amfetamines. Het gebruik tijdens het laatste jaar bedroeg 0,3% in de leeftijdsgroep 15-24 jaar, 0,4% in de leeftijdsgroep 25-34 jaar en 0,6% in de leeftijdsgroep 35-44 jaar.
- Het laatstejaarsgebruik van amfetamines bedroeg in Nederland 1,7%, in Duitsland 1,4%, in Frankrijk 0,6% en in Luxemburg 0,1%.

Xtc- en amfetaminegebruik in secundair onderwijs (12-18 jaar, Vlaanderen)

VAD-leerlingenbevraging, 2023-2024

- In het schooljaar 2023-2024 bedroeg het ooitgebruik van xtc bij jongeren 1,2% en het laatstejaarsgebruik 0,6%. In 2022-2023 gebruikte 1,2% ooit en 0,4% het laatste jaar xtc. Tien jaar eerder, in 2013-2014 bedroeg het ooitgebruik 2,0% en het laatstejaarsgebruik 1,1%.
- Bij de 12-14-jarigen gebruikte slechts 0,3% ooit xtc. Van de 17-18-jarigen gebruikte 2,9% ooit xtc. 0,2% van de 12-14-jarigen gebruikte het laatste jaar xtc tegenover 1,4% van de 17-18-jarigen.
- 1,1% van de jongens en 1,3% van de meisjes gebruikten ooit xtc. Het laatste jaar gebruikte 0,6% van de jongens en 0,7% van de meisjes xtc.

[1] Ooitgebruik per illegale drug werd voor het eerst in 2018 bevraagd. Vergelijking over de jaren heen is dus nog niet mogelijk. Uit de gezondheidsenquête 2023/2024 zijn nog geen data beschikbaar over het ooitgebruik van xtc en amfetamines.
[2] Wegens kleine aantallen kan geen opdeling naar sekse en leeftijd gegeven worden.
[3] Wegens kleine aantallen kan geen opdeling naar sekse en leeftijd gegeven worden.

- In het schooljaar 2023-2024 bedroeg het ooitgebruik van amfetamines bij jongeren 0,3% en het laatstejaarsgebruik 0,1%. In 2022-2023 gebruikte 0,5% ooit en 0,2% het laatste jaar amfetamines. Tien jaar eerder, in 2013-2014, was het ooitgebruik 1,2% en het laatstejaarsgebruik 0,6%.
- Bij de 12-14-jarigen gebruikte slechts 0,1% ooit amfetamines. Van de 17-18-jarigen gebruikte 0,9% ooit amfetamines. 0,0% van de 12-14-jarigen[4] gebruikte het laatste jaar amfetamines tegenover 0,2% van de 17-18-jarigen.
- 0,5% van de jongens en 0,2% van de meisjes gebruikten ooit amfetamines. Het laatste jaar gebruikte 0,2% van de jongens en 0,0% van de meisjes[4] amfetamines.

Xtc- en amfetaminegebruik in hoger onderwijs (12-18 jaar, Vlaanderen)

VAD-studentenbevraging, 2021

- In 2021 bedroeg het laatstejaarsgebruik van xtc 8%.
- 10% van de mannelijke en 5% van de vrouwelijke studenten gebruikte het laatste jaar xtc.
- 16% van de zelfstandig wonende studenten gebruikte het laatste jaar xtc tegenover 7% van de kotstudenten en 5% van de thuiswonende studenten.
- In 2021 bedroeg het laatstejaarsgebruik van amfetamines 1,9%.
- 3% van de mannelijke en 1,2% van de vrouwelijke studenten gebruikte het laatste jaar amfetamines.
- 4% van de zelfstandig wonende studenten gebruikte het laatste jaar amfetamines tegenover 1,3% van de kotstudenten en 1,5% van de thuiswonende studenten.

Xtc- en amfetaminegebruik in uitgaansleven (Uitgaanders, Vlaanderen)

VAD-uitgaansonderzoek, 2022

- Na cannabis was xtc het meest gebruikte illegale middel bij uitgaanders. Amfetamines volgden op een vierde plaats, na cocaïne.
- 38% van de uitgaanders zei in 2022 dat ze ooit xtc hadden gebruikt, 22% gebruikte het laatste jaar xtc. Tegenover tien jaar eerder in 2012 steeg het ooitgebruik van xtc (29%) en het laatstejaarsgebruik (17%).
- In 2022 gebruikte 22% occasioneel en 0,6% regelmatig xtc. In 2012 bedroeg het occasioneel en het regelmatig gebruik respectievelijk 15% en 2%.
- 32% van de mannelijke uitgaanders en 15% van de vrouwelijke uitgaanders gebruikte het laatste jaar xtc.
- Het percentage uitgaanders dat het laatste jaar xtc gebruikte was het hoogst bij de 25-30-jarigen (28%) en bij de 19-24-jarigen (24%).
- 19% van de uitgaanders zei in 2022 dat ze ooit amfetamines hadden gebruikt, 6% gebruikte het laatste jaar amfetamines. Tien jaar eerder in 2012 ging het respectievelijk om 21% en 8%.
- In 2022 gebruikte 5% occasioneel en 0,8% regelmatig amfetamines. In 2012 bedroeg het occasioneel en het regelmatig gebruik respectievelijk 6% en 2%.

[4] 0,0% betekent niet per se dat geen enkele respondent uit die groep het gebruikte, maar wel dat het aantal zo laag is dat het naar 0,0% wordt afgerond.

- 7% van de mannelijke uitgaanders en 5% van de vrouwelijke uitgaanders gebruikte het laatste jaar amfetamines.
- Het percentage uitgaanders dat het laatste jaar amfetamines gebruikte was het hoogst bij de 19-24-jarigen (8%).

Gedrag en gewoonten (Mensen die illegale drugs gebruiken, Vlaanderen)

Sciensano, Drug Vibes. The Belgian Web Survey on Drugs, Vlaanderen, 2024

- In 2024 gebruikte 54% van de personen die illegale drugs gebruikten het afgelopen jaar xtc. 28% gebruikte de afgelopen maand xtc.
- Van de personen die het afgelopen jaar xtc gebruikten was 51% tussen 18 en 29 jaar. 67% was man. 60% had een diploma hoger onderwijs.
- 94% gebruikte de laatste maand op 4 of minder dagen xtc. 6% gebruikte het in die periode op meer dan 5 dagen.
- 60% van de mensen die xtc gebruiken nam op een typische dag dat ze xtc gebruikten gemiddeld één pil of minder, 40% consumeerde meer dan één pil.
- De laatste keer dat ze xtc gebruikten nam 12% van de personen enkel xtc. 63% gebruikte ook alcohol en 45% cannabis.
- De belangrijkste motivatie om xtc te gebruiken, was om high te worden of voor de fun (91%).
- Het uitgaansleven is de plek bij uitstek om xtc te gebruiken. 87% gebruikt het op muziekfestivals of feesten, 51% in clubs of bars. 29% gebruikt in huiselijke context (bij zichzelf of bij anderen thuis).
- In 2024 gebruikte 15% van de personen die illegale drugs gebruikten het afgelopen jaar amfetamines. 7% gebruikte de afgelopen maand amfetamines.
- Van de personen die het afgelopen jaar amfetamines gebruikten was 45% tussen 18 en 29 jaar. 65% was man. 44% had een diploma secundair onderwijs.
- 61% gebruikte de laatste maand op 5 of meer dagen amfetamines. 16% deed dat zelfs (bijna) dagelijks (op 24 tot 30 dagen).
- 22% van de mensen die amfetamines gebruiken nam op een typische dag dat ze amfetamines gebruikten gemiddeld tussen 0,2 en 0,5 gram en 38% tussen 0,6 en 1 gram.
- De laatste keer dat ze amfetamines gebruikten nam 17% van de personen enkel amfetamines. 55% gebruikte ook alcohol, 39% cannabis en 27% MDMA/XTC.
- De belangrijkste motivatie om amfetamines te gebruiken, was om wakker te blijven (62%), om high te worden of voor de fun (53%) en uit prestatieverhogende overwegingen (sport, werk, school, uitgaan) (24%).
- Gebruik van amfetamines situeert zich vooral op een muziekfestival of feest (65%), in huiselijke context (bij zichzelf of bij anderen thuis) (64%) en in clubs en bars (45%).

Hulpvraag

Online zelftest

De Druglijn, Vlaanderen, 2024

- In 2024 werd op de Druglijnwebsite de zelftest xtc 1.841 keer ingevuld. Dat was meer dan in 2023 (1.392 keer ingevuld) en meer dan tien jaar eerder, in 2014 (1.649 keer ingevuld).
- In 2024 werd op de Druglijnwebsite de zelftest amfetamines 831 keer ingevuld. Dat is meer dan in 2023 (720 keer ingevuld) en minder vergeleken met tien jaar eerder, in 2014 (1.122 keer ingevuld).

Contacten met De Druglijn

De Druglijn, Vlaanderen, 2024

- In 2024 ging 5% (n=307) van de contacten over een specifiek middel over xtc. Dat was vergelijkbaar met 2023 (4%, n=297) en met tien jaar eerder, in 2014 (5%, n=253).
- In 2024 ging 4% (n=224) van de contacten over een specifiek middel over amfetamines. Dat was vergelijkbaar met 2022 (4%, n=262) maar een daling tegenover 2014 (7%, n=392).

Ambulante behandeling bij Centrum Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)

Vlaanderen Departement Zorg, Zorgatlas-EPD-data, Vlaanderen en Brussel, 2024

- In 2024 had 3% (1.973) van alle zorgperiodes (57.370) in alle CGG's van Vlaanderen en Brussel betrekking op problemen met illegale drugs. 12% van die zorgperiodes (n=243) had te maken met problemen met xtc of amfetamines. In 81% van de gevallen ging het dan om het product amfetamines, in 14% om xtc.
- Het percentage zorgperiodes voor problemen met xtc en amfetamines was gelijk aan 2021 (12% en 228 zorgperiodes) en lag lager dan 2016 (18% en 371 zorgperiodes).
- Tussen 2016-2024 bleef het aandeel zorgperiodes voor problemen met xtc en amfetamines in vergelijking met het totaal aantal zorgperiodes relatief stabiel tussen 0,6% en 0,4%.
- 71% van de cliënten die hulp vragen voor problemen met xtc en amfetamines zijn mannen.
- 96% van de cliënten met problemen met xtc en amfetamines was tussen 18 en 64 jaar. 4% was jonger dan 18 jaar.

Opnames via spoeddiensten[5]

FOD Volksgezondheid, MZG data, België,2023

- In 2023 waren er in België 262 opnames via spoeddiensten die te maken hadden met andere stimulantia dan cocaïne als hoofddiagnose[6]. Dat was een lichte toename tegenover 2022 (258 opnames) en een daling tegenover 2016 (294 opnames).
- 125 (48%) opnames via de spoeddiensten hadden te maken met een stoornis gerelateerd aan andere stimulantia dan cocaïne, 138 (53%) opnames hadden te maken met vergiftiging door gebruik van andere stimulantia dan cocaïne.
- Van het totaal aantal opnames via de spoeddiensten had 0.02% te maken met gebruik van andere stimulantia dan cocaïne.

Opnames in algemeen ziekenhuis

FOD Volksgezondheid, MKG data, België, 2023

- In 2023 kregen in België 1.496 opnames in een algemeen ziekenhuis de hoofddiagnose 'een stoornis gebonden aan een illegaal middel'. Bij 9% (133 opnames) was de stoornis gerelateerd aan andere stimulantia dan cocaïne. Dat is een iets lager aandeel dan in 2022 (11%, 150 opnames) en 2016 (10%, 152 opnames).
- Daarnaast waren er 42.570 opnames met als nevendiagnose 'een stoornis gebonden aan een illegaal middel'. Bij 7% (2.242) was de nevendiagnose een stoornis gerelateerd aan andere stimulantia dan cocaïne. Dat aandeel was gelijk aan het aandeel in 2022 (7%, 2.345 opnames) en 2016 (7%, 1.545 opnames).

[5] Deze cijfers omvatten enkel de opnames via spoeddiensten die resulteren in een klassieke of daghospitalisatie. Over het aantal ambulante spoedinterventies omwille van xtc- en amfetaminegebruik, die niet uitmondden in een ziekenhuisopname, zijn geen gegevens beschikbaar.
[6] Het gaat om opnames omwille van stoornissen gerelateerd aan xtc en amfetamines en opnames omwille van vergiftiging door xtc en amfetamines.

Behandeling in PZ en PAAZ

FOD Volksgezondheid, MPG data, België, 2023

- In 2023 werd bij 8% (10.276) van de geregistreerde psychiatrische opnames een druggerelateerde stoornis als hoofddiagnose vastgesteld.
- Bij 453 opnames ging het om problemen met amfetaminegebruik. Dat aantal was quasi identiek met 2022 (454 opnames) en lag iets lager dan tien jaar eerder, in 2013 (477 opnames).
- Er werden 68% mannen en 32% vrouwen opgenomen. In verhouding werden er in 2023 meer vrouwen opgenomen dan tien jaar eerder in 2013 (27%).

Behandeling in gespecialiseerde hulpverlening

Sciensano, Treatment Demand Indicator, Vlaanderen, 2024

- Stimulantia[7] waren in 2024 verantwoordelijk voor 8% van de nieuwe behandelepisodes in de gespecialiseerde drughulpverlening in Vlaanderen. Dat is een identiek aandeel vergeleken met 2023 en met 2015 (8%).
- Het ging om 1.333 behandelepisodes. Dat was een kleine toename vergeleken met 2023 (1.675 behandelepisodes) en met 2015 (1.390; behandelepisodes).
- De meeste behandelingen voor stimulantia gebeurden ambulant (57%).
- 71% van de patiënten waren mannen. De leeftijdsgroep 30-39 jaar was het sterkst vertegenwoordigd onder de patiënten (37%).
- De gemiddelde leeftijd van de personen in behandeling voor stimulantia was 35,0 jaar. Die gemiddelde leeftijd steeg met bijna 4 jaar tegenover 2015 (31,3 jaar).
- 77% van de cliënten was al eerder behandeld.

Spuitenruil

Free Clinic, Spuitenruil, Vlaanderen, 2024

- In 2024 gebruikte 35% van de bezoekers het afgelopen jaar xtc. Dat was evenveel als in 2022 (35%).
- 9% gaf aan xtc het afgelopen jaar te injecteren. Dat was een stijging in vergelijking met 2023 (7%).
- In 2024 gebruikte 73% van de bezoekers het afgelopen jaar amfetamines. Dat was een stijging vergeleken met 2023 (51%).
- Amfetamines waren na heroïne de vaakst geïnjecteerde drug. In 2024 had 55% van de bezoekers het afgelopen jaar amfetamines via injectie toegediend. In 2023 ging het om 58%.

Verkeer

Speekseltesten Sciensano

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- In 2023 werden 8.442 wegtesten (een checklist met uiterlijke tekenen van druggebruik) afgenomen. Na confirmatie via een speekseltest, bleek 87% positief te testen op aanwezigheid van illegale drugs. Dat aandeel was iets hoger dan in 2022 (84%). Vergeleken met 2013 lag het aantal testen ruim 4 keer hoger. In 2013 werden 1.982 tests afgenomen waarvan 91% positief was voor illegale drugs.
- In 537 stalen (6%) werden enkel amfetamines gedetecteerd. In 2022 was dat in 7% van de stalen, in 2013 ging het om 14%.
- In 688 stalen (8%) werden amfetamines in combinatie met een ander middel vastgesteld. De meest voorkomende combinatie was cannabis met amfetamine (3%).

[7] Deze categorie omvat amfetamines, methamfetamines, MDMA, mefedrone en andere stimulantia.

Nationale VerkeersONveiligheidsenquête

Vias, Vlaanderen, 2023

- In 2023 gaf 4% van de respondenten aan maandelijks met de wagen te rijden na het gebruik van illegale drugs. In 2021[8] meldde 5% van de respondenten gebruik van amfetamines, 6% xtc en 7% MDMA.

Misdrijven

Federale politie, Feiten in verband met illegale drugs volgens middel, Vlaanderen, 2023

- In 2023 registreerde de federale politie in het Vlaams gewest 849 feiten in verband met het bezit van xtc, 447 feiten in verband met de handel in xtc en 54 feiten in verband met de in- en uitvoer van xtc.
- Er werden ook 7 feiten geregistreerd in verband met fabricatie van xtc en 7 in verband met gebruik van xtc.
- Tussen 2013 en 2023 nam vooral het aantal feiten voor misdrijven in verband met bezit van xtc toe (559 feiten in 2013).
- In 2023 registreerde de federale politie in het Vlaams gewest 1.087 feiten in verband met het bezit van amfetamines, 433 feiten in verband met de handel in amfetamines en 45 feiten in verband de met in- en uitvoer van amfetamines.
- Er werden ook 14 feiten geregistreerd in verband met de fabricatie van amfetamines en 8 in verband met het gebruik van amfetamines.
- Tussen 2013 en 2023 nam vooral het aantal feiten voor misdrijven in verband met bezit van amfetamines (1.411 feiten in 2013) en handel in amfetamines af (742 feiten in 2013).

Aanbod en markt

Zuiverheid

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- In 2023 was de sterkte van amfetamines gemiddeld 45%. Dat was minder vergeleken met 2022 (55%) maar zuiverder dan tien jaar eerder in 2013 (17%).
- In 2023 werd 33% actieve stof MDMA per xtc-pil aangetroffen. In 2022 was dat 30% en in 2020 43%. In 2013 werd gemiddeld 129 mg MDMA in een xtc-pil gemeten.[9]

Prijs

Sciensano, National reporting package EUDA, België, 2023

- De straatprijs voor amfetamines lag in 2023 gemiddeld op 8 euro per gram. Zowel in 2022 (9 Euro) als tien jaar eerder in 2013 (8 Euro) lag die prijs in dezelfde grootteorde.
- De straatprijs voor een xtc-pil lag in 2023 gemiddeld op 5 euro, wat evenveel was als in 2022. In 2013 bedroeg de gemiddelde prijs op 4 Euro.

[8] Er zijn uit dit onderzoek geen cijfers per middel beschikbaar voor 2022.
[9] Sinds 2020 wordt niet langer de gemiddelde dosis in gram gemeten maar wel het aandeel actieve stof MDMA per pil.

Verkrijgbaarheid

Sciensano, Drug Vibes. The Belgian Web Survey on Drugs, Vlaanderen/België, 2024

- Xtc werd door respondenten in het Drug Vibes-onderzoek van 2024 vooral aangeschaft via vrienden of kennissen (68%) en via een dealer (40%).
- Amfetamines werden door respondenten in het Drug Vibes-onderzoek van 2024 vooral gekocht bij een dealer (56%) of verkregen via vrienden of kennissen (52%).[10]

Draagvlak beleidsmaatregelen

European Union, Flash Eurobarometer 552 – Impact of drugs on local communities, België, 2024

- In 2024 vond 87% van de Belgische bevolking dat de verkoop van XTC/MDMA verboden moet blijven. 11% vond dat die verkoop gereguleerd moet worden. Deze verhouding kwam overeen met de algemene verhouding binnen de EU.

Methodologische info over de gebruikte bronnen en een volledige referentielijst vind je in de infofiche "achtergrond bij de factsheets".

Colofon

Contactpersoon: Else De Donder, stafmedewerker VAD.
Lay-out concept: Wim Vandersleyen
V.U.: Dr. H. Peuskens, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

© oktober 2025
VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | vad@vad.be | www.vad.be
De informatie uit deze factsheet mag worden overgenomen mits vermelding van de referentie: VAD (2025). *Factsheet kerncijfers Xtc en amfetamines*. VAD.

[10] Omwille van kleine aantallen zijn deze percentages voor België.